

Jordi Casals, bloc EL BIBLIONAUTA, 17 d'octubre del 2018

VILADELSAC: SURREALISME MÀGIC

Damià Bardera és un escriptor amb una intensa trajectòria. Però, **fins ara, la seva narrativa es nodria exclusivament del relat breu, gènere del qual ha publicat sis títols sota el paraigües de l'editorial El cep i la nansa.** Amb *Viladelsac* s'endinsa per primer cop en el món —podríem dir— de la novel·la.

És força conegut que quan **Miguel de Unamuno** va escriure *Niebla* li van dir que allò no seguia el preceptes clàssics de la narrativa realista, i que per tant, no era una novel·la. L'escriptor basc no es va tallar un pèl i si no era una novel·la, *Niebla* estrenaria un gènere nou: seria una *nivol·la*.

Seguint aquesta tradició de trencar gèneres, però sense caure en el tedi horrorós que són les novel·les experimentals, en Damià Bardera ens porta *Viladelsac*. Una novel·la a cavall entre els mons onírics i la inversemblança deliberadament buscada. Un text que, com ja passa amb les narracions breus d'en Bardera, **inaugura una nova manera d'escriure i una nova etiqueta: el surrealisme màgic.**

La trama explica un any en la vida d'un nen de Barcelona a qui la mare, per motius desconeguts, deixa a casa del avis durant tot un any a un poblet anomenat Viladelsac. Però no us deixeu enganyar per aquest argument, no estem davant d'un text convencional. En cap sentit. El món rural de *Viladelsac* és més pur i més sincer, però lluny de ser idíl·lic és també més barroer, animal, primari i groller.

El text, valent i arriscat, **beu de la violència de Víctor Català, del desconcert de Juan Rulfo i, sobretot, del dramatisme existencial, el lirisme i l'humor de Javier Tomeo.** Està dividit en capítols breus que són estampes de la vida al poble, sovint inconnexos, amb grans el·lipsis entre ells i de resolucions impossibles.

Bardera va irrompre al món de la literatura amb una obra poètica no exempta de polèmica *El penúltim vòmit* (Viena 2008). Aquest passat de poeta ha deixat empremta en la **precisió de rellotger amb què tria cada paraula**. La novel·la, escrita amb un llenguatge empordanès com dic cuidat fins a l'extrem, busca la tradició lèxica en les veus dels avis i les porta al segle XXI, i aconsegueix que sonin a segle XXI.

Viladelsac amb la seva irrealitat i inversemblança, amb el seu llenguatge ancestral, amb els seus salts temporals, amb la seva violència i amb el seu humor negre —però negre com la capa de Batman sota el guió de **Frank Miller**— et submergeix en un món on hi sents i hi vius i hi gaudeixes i t'esgarrifes, malgrat potser no acabar d'entendre-ho tot.

Surrealisme màgic.